

Viešoji įstaiga RESPUBLIKINĖ VILNIAUS UNIVERSITETINĖ LIGONINĖ	ORAUS ATISISVEIKINIMO SU MIRŠTANČIUOJU TVARKOS APRAŠAS	KVS TA38-2025
	Tvarkos aprašas	Lapas 1/2 1 leidimas

ORAUS ATISISVEIKINIMO SU MIRŠTANČIUOJU TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Oraus atsisveikinimo su mirštančiuoju tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) skirtas reglamentuoti paciento teisės oriai numirti bei artimiesiems atsisveikinti įgyvendinimą viešojoje įstaigoje Respublikinėje Vilniaus universitetinėje ligoninėje (toliau – Ligoninė) užtikrinant paciento teisę į privatumą, orumą ir emocinį palaikymą.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatymo 3 straipsnio 3 punkto nuostata, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. V338 „Dėl minimalių asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybės reikalavimų aprašo tvirtinimo“.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

3.1. **Mirštantis pacientas** – pacientas, kurio būklė yra terminalinė, ir jo gydymo tikslas yra palengvinti simptomus bei užtikrinti komfortą.

3.2. **Paciento artimieji** – sutuoktinis, sugyventinis (partneris), tėvai (įtėviai), pilnamečiai vaikai, pilnamečiai broliai (seserys), pilnamečiai vaikaičiai, seneliai ar kiti Paciento (paciento atstovo) valios pareiškime nurodyti asmenys.

3.3. **Terminalinė būklė** – tai tokia paciento būklė, kai nustatomi objektyvūs gyvybines funkcijas užtikrinančios vienos ar kelių organų sistemų negrįžtamo pažeidimo požymiai, kuriems nėra etiopatogenetinių gydymo būdų arba jie jau išnaudoti, ir nėra mediciniškai pagrįstos tikimybės pagerinti arba atkurti paciento gyvybiškai svarbių organizmo funkcijų, buvusių iki kritinės būklės.

4. Aprašu privalo vadovautis visi sveikatos priežiūros specialistai teikiantys asmens sveikatos priežiūros paslaugas mirštantiems pacientams.

II SKYRIUS PACIENTO IR (AR) JO ARTIMŪJŲ INFORMAVIMAS

5. Nustačius terminalinę būklę, gydantis gydytojas apie kritiškai pablogėjusią paciento sveikatą privalo informuoti vieną iš paciento artimųjų ligos istorijoje, esančiais artimųjų kontaktais iki savo darbo laiko pabaigos, bet ne vėliau kaip per 12 val. po būklės pablogėjimo. Jeigu ligos istorijoje nėra paciento artimųjų kontaktinių duomenų, gydantis gydytojas per aukščiau minėtą terminą kreipiasi į socialinį darbuotoją prašydamas surasti artimuosius.

6. Informavimas vykdomas:

6.1. **tiesiogiai** (pagal galimybes gyvai arba telefonu), vadovaujantis paciento (jo atstovo) nurodytais kontaktais;

6.2. **konfidencialiai**, laikantis paciento privatumo ir duomenų apsaugos reikalavimų;

6.3. **aiškiai ir empatiškai**, paaiškinant paciento būklę, galimas prognozes ir lankymo galimybes;

6.4. **atsižvelgiant į paciento valią**, jei jis iš anksto nurodė, kam ir kokia informacija gali būti teikiama.

7. Gydytojas mirštančiajam pacientui (jei leidžia jo būklė) ir (ar) jo artimiesiems turi suteikti informaciją apie paciento būklės prognozę, paaiškinti, koks bus taikomas gydymas ir kita medicininė pagalba.

Viešoji įstaiga RESPUBLIKINĖ VILNIAUS UNIVERSITETINĖ LIGONINĖ	ORAUS ATISISVEIKINIMO SU MIRŠTANČIUOJU TVARKOS APRAŠAS	KVS TA38-2025
	Tvarkos aprašas	Lapas 2/2 1 leidimas

8. Gydytojas, suteikęs informaciją, turi paskatinti pacientą ir (ar) jo artimuosius užduoti klausimus ir į juos atsakyti. Gydytojo atsakymai turi būti aiškūs ir suprantami pacientui (paciento artimiesiems).

9. Gydytojas turi informuoti pacientą, atsižvelgdamas į jo būklę, ir (ar) jo artimuosius apie teisę išreikšti rašytinį nesutikimą, kad būtų gaivinamas, vadovaujantis Sprendimo dėl beviltiško gaivinimo priėmimo tvarkos aprašo TA31-2025, patvirtinto Ligoninės direktoriaus 2025 m. vasario 10 d. įsakymu Nr. KVS-1.7.-4, reikalavimais.

III SKYRIUS ATISISVEIKINIMO SĄLYGŲ UŽTIKRINIMAS

10. Mirštančiajam pacientui teikiamos sveikatos priežiūros paslaugos orientuotos į kančios palengvinimą, ligos sukeltų simptomų (skausmo, pykinimo vėmimo, dusulio ir kitų) valdymą ir prevenciją.

11. Ligoninėje sudaromos sąlygos mirštančius pacientus artimiesiems lankyti bet kurią savaitės dieną, bet kuriuo paros laiku. Lankymo ir buvimo šalia galimybes nurodo gydantis gydytojas, jo nesant – budintis gydytojas, atsižvelgdamas į paciento būklę, epidemiologinę situaciją Ligoninėje ir kitas svarbias aplinkybes.

12. Mirštančiajam pacientui ir jo artimiesiems, esant galimybėms, užtikrinamas privatumas vienvietėje palatoje (jei įmanoma) neribojant buvimo šalia mirštančiojo laiko.

13. Neesant galimybių suteikti vienvietę palatą, naudojamos vizualinės atirbojimo priemonės (pvz. širmos, užuolaidos).

14. Mirštančiajam ir jo artimiesiems palatoje suteikiama galimybė susikurti kuo patogesnę, ramią aplinką. Jei mirštantysis guli ne vienvietėje palatoje, svarbu, kad nebūtų trikdoma kitų palatoje gulinių pacientų ramybė.

15. Pacientui ir (ar) jo artimiesiems pageidaujant, pacientui ir (ar) jo artimiesiems suteikiama dvasinė pagalba. Ligoninėje dvasinė pagalba teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. liepos 24 d. įsakymu Nr. V-639 „Dėl sielovados patarnavimų teikimo sveikatos priežiūros įstaigose“. Ją teikia Ligoninės Prisikėlimo koplyčios kapelionas. Pacientas ir (ar) paciento artimieji, suderinę su gydančiu gydytoju (jo nesant – su budinčiu gydytoju), gali pasikviesti kitos konfesijos dvasininką. Pacientui ir (ar) jo artimiesiems pageidaujant religinės apeigos gali būti atliekamos Ligoninės Prisikėlimo koplyčioje, joje paciento artimieji gali gauti dvasinę pagalbą.

16. Pacientui ir (ar) jo artimiesiems pageidaujant, sudaromos sąlygos gauti psichologinę ir (ar) socialinę pagalbą. Socialinė pagalba (laidojimas valstybės lėšomis, artimųjų paieška) užtikrinama ir pacientui mirus. Psichologinę ar socialinę pagalbą, esant reikalui, organizuoja gydantis gydytojas, užpildydamas Eli IS formą *Siuntimas konsultacijai* (F3257).

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Ligoninės direktoriaus įsakymu patvirtintas Aprašo originalas saugomas Dokumentų valdymo ir komunikacijos skyriuje, skaitmeninė kopija – dokumentų valdymo sistemoje.

18. Aprašas keičiamas, koreguojamas, papildomas pasikeitus Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimams arba darbo organizavimo tvarkai Ligoninėje direktoriaus įsakymu. Už Aprašo peržiūrėjimą, atnaujinimą, keitimą ar naikinimą atsakingas Vidaus audito tarnybos vedėjas. Aprašas peržiūrinamas ne rečiau kaip kas 3 metus.